

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 К 005158 25 Кж
Бањалука, 14.10.2025. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, др Вељка Икановића председника вијећа, Душка Бојовића и Обрена Бужанина чланова вијећа, уз учешће записничара Ање Давидовић, у кривичном предмету против оптуженог С. К. због кривичног дјела - Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалби окружног јавног тужиоца у Добоју и жалби браниоца оптуженог, адвоката Драгана Радовића из Добоја, изјављеним на пресуду Окружног суда у Добоју број 13 0 К 005158 24 К од 26.5.2025. године, у сједници вијећа, којој су присуствовали Републички јавни тужилац Бранко Митровић, бранилац оптуженог - адвокат Драган Радовић и оптужени, одржаној дана 14.10.2025. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се као неосноване, жалба окружног јавног тужиоца у Добоју и жалба браниоца оптуженог С. К., те потврђује пресуда Окружног суда у Добоју број 13 0 К 005158 24 К од 26.5.2025. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Добоју број 13 0 К 005158 24 К од 26.5.2025. године оптужени С. К. је оглашен кривим да је учинио кривично дјело - Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ“ број 44/76, 36/77, 34/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90, 45/90, 54/90 и „Службени гласник Републике Српске“ број 12/93, 19/93, 26/93, 14/94 и 3/96, у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од три године, у коју се урачунава вријеме проведено у притвору почев од 18.12.2024. године од 19.30 часова, као дана и часа лишења слободе, па надаље, а на основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) је ослобођен обавезе да надокнади трошкове кривичног поступка, који падају на терет буџетских средстава, док је оштећени Д. Т. упућен да имовинскоправни захтјев може остваривати у парничном поступку.

Против те пресуде жалбе су благовремено изјавили окружни јавни тужилац у Добоју и бранилац оптуженог, адвокат Драган Радовић из Добоја.

Окружни јавни тужилац (у даљем тексту: тужилац) је жалбу изјавио због одлуке о кривичној санкцији, с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако да се оптужени осуди на казну затвора у законом прописаним границама.

Бранилац оптуженог је жалбу изјавио због битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и због одлуке о кривичној санкцији, с приједлогом да се жалба уважи и побијана пресуда преиначи тако да се оптужени ослободи од оптужбе или да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање или пак да се оптуженом изрекне казна затвора у трајању од једне године, у коју ће се урачунати и вријеме проведено у екстрадиционом притвору од 1.8. до 18.12.2024. године.

У сједници вијећа, одржаној сходно одредби члана 318. став 1. ЗКП РС, Републички јавни тужилац Бранко Митровић је у свему остао код жалбе тужиоца, а бранилац оптуженог је остао код своје изјављене жалбе, са чијим наводима се сагласио и оптужени.

Размотривши спис, побијану пресуду и жалбе, у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Без основа су наводи жалбе браниоца оптуженог да су у поступку доношења побијане пресуде учињене битне повреде одредаба кривичног поступка које се односе на то да је побијана пресуда неразумљива и да нема разлога о одлучним чињеницама, те да су разлози пресуде противријечни доказима изведеним током првостепеног поступка. То стога што су у образложењу побијане пресуде дати јасни разлози о одлучним чињеницама, навођењем доказа на којима се и заснива пресуда, као и оцјеном вјеродостојности противријечних доказа, при чему и није повријеђено ни право оптуженог на одбрану, нити начело „in dubio pro reo“ према којем суд сумњу у погледу постојања чињеница које чине обилежје кривичног дјела или од којих зависи примјена неке одредбе кривичног законодавства, рјешава одлуком на начин који је повољнији за оптуженог.

При томе је суд у побијаној пресуди дао ваљане разлоге да из изведених доказа, преваходно исказа самог оштећеног Д. Т., чији исказ је детаљан и увјерљив и ничим није доведен у сумњу, а дјелимично је и потврђен исказима саслушаних свједока Ж. Д., Б. Д. и С. П., па тако да је довођењем у везу и са осталим материјалним доказима изведен правилан закључак да је оптужени, као припадник војне полиције 101. Босанско - бродске бригаде Хрватског вијећа одбране (ХВО), као једне од војних формација на простору бивше Босне и Херцеговине, за вријеме оружаног сукоба у Босни и Херцеговини који је био између Војске Републике Српске, с једне стране и Армије Босне и Херцеговине и ХВО с друге стране, у временском периоду од половине мјесеца маја до половине мјесеца јула 1992. године у Босанском Броду, у логорима који су се налазили у подруму старе зграде Станице јавне безбједности и на стадиону Фудбалског клуба „Полет“ кршећи правила међународног права садржаних у одредбама IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године и Допунског протокола уз ту конвенцију (Протокола II), нарушавао тјелесни интегритет, мучио и присиљавао на принудни рад оштећеног Д. Т. а и нечовјечно поступао према њему, као цивилу који није припадао ниједној војној формацији, нити је учествовао у оружаним операцијама, чиме је оптужени учинио кривично дјело које му је оптужницом

стављено на терет и за које је оглашен кривим, о чему су у образложењу побијане пресуде и дати јасни и аргументовани разлози, уз конкретизацију радњи које је оптужени учинио према оптуженом (описаних у тачкама 1. до 4. изреке пресуде), а и конкретизацији одредаба поменуте конвенције и њеног протокола, као бланкетних норми, чиме и није учињена битна повреда одредба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС на коју се жалба браниоца оптуженог неосновано позива.

Такође битна повреда одредаба кривичног поступка у односу на право на одбрану оптуженог, прописана чланом 311. став 1. тачка г) ЗКП РС на коју повреду се жалба браниоца оптуженог позива, није учињена тиме што је суд као чињеницу доказаности оптужнице да је оштећени познавао оптуженог од раније, прије избијања оружаног сукоба у бившој БиХ, те да је оптужени оженио дјевојку из села В. у општини Б. (раније Б. Б.) у којем је оштећени живио, а и да се оптужени раније бавио спортом, користио наводе из завршне ријечи оптуженог којима се то и потврђује, иако се оптужени бранио ћутањем. То из разлога што ти наводи оптуженог из завршне ријечи, нису од утицаја на чињенично утврђење у односу на радње за које је оптужени оглашен кривим побијаном пресудом, па тако да ти наводи оптуженог из завршне ријечи нису од утицаја на пресуђење у овој правној ствари. Исто тако, повреда права оптуженог на одбрану није учињена ни тиме што је као доказ изведен записник о препознавању оптуженог од стране оштећеног, на основу фотографија у тужилаштву, којем препознавању није присуствовао оптужени а ни његов бранилац, јер се у смислу члана 150. став 4. ЗКП РС препознавање и може извршити на основу фотографија одређеног лица и фотографија свједоку непознатих лица, како је то и учињено у конкретном случају, којем препознавању и није обавезно да присуствују оптужени нити његов бранилац.

С обзиром да је према природи одбране недопустиво да се у жалби браниоца оптуженог износе приговори на штету оптуженог, то се не може прихватити ни приговор изнесен у жалби браниоца оптуженог да је тиме што суд није образложио да ли је у побијаној пресуди приликом изрицања оптуженом кривичне санкције, примијенио одредбе о ублажавању законом запријеђене казне, изрекавши му казну затвора од три године која је испод законског минимума за то дјело који износи пет година, учињена поменута битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, на коју повреду се жалба браниоца оптуженог позива.

Имајући у виду увјерљив и разложен исказ оштећеног Д. Т., који је детаљно описао радње оптуженог наведене у тачкама 1, 2, 3. и 4. изреке пресуде, којима је оптужени нарушавао тјелесни интегритет оштећеног као цивилног лица, мучио га и присиљавао на принудни рад а и нечовјечно поступао према њему, што је дјелимично потврђено и исказом свједока Ж. Д. који је навео да му је оштећени, док су се као заробљеници налазили у подруму старе зграде Станице јавне безбједности Босански Брод (сада Брод) и просторијама Фудбалског клуба „Полет“, оштећени управо причао да га је оптужени психички и физички малтретирао, а са чим у вези је поменути свједок и потврдио да је на оштећеном виђао повреде од задобијених удараца. Такође је и исказима свједока Б. Д. и С. П. који су исто били заточени у наведеним просторијама, потврђено да су сви заробљеници, међу којима и оштећени Д. Т., извођени на копање ровова у зони борбених дејстава, за потребе ХВО, тако да су присиљавани на принудни рад копањем ровова, служећи као живи штит, чиме су били изложени опасности да буду убијени, а у којем поступању је, како то и тврди оштећени Д. Т., учествовао и оптужени као припадник војне полиције Босанско – бродске 101. бригаде ХВО, у којим приликама је оптужени и задавао ударце оштећеном по читавом тијелу, како је то и утврђено побијаном пресудом.

Стога се не могу прихватити ни приговори жалбе браниоца оптуженог да у конкретном случају чињенично стање није правилно и потпуно утврђено, а на шта не може утицати ни то што поменута три свједока (Ж. Д., Б. Д. и С. П.) који оптуженог од раније и нису познавали, нису потврдили да је оптужени учествовао у тим радњама које је предузимао према оштећеном Д. Т., имајући у виду да су ти свједоци, како су то и сами навели, били у различитим групама у односу на оштећеног, па тако да и нису били очевици радњи из тачака 1, 2, 3. и 4. изреке пресуде које је оптужени предузимао према оштећеном.

Да је оптужени управо био припадник војне полиције наведене бригаде, произилази из исказа самог оштећеног, а такође да су сва поменута лица и била заточена од стране војне полиције те бригаде произилази из исказа свједока Ж. Д. који је то и навео, што се не доводи у сумњу ни исказима остала два поменута свједока, Б. Д. и С. П. који су и потврдили да су били заточени од стране војне полиције ХВО. То се такође не доводи у сумњу ни актом Министарства одбране Босне и Херцеговине од 17.11.2014. године који је изведен као доказ, у којем је наведено да увидом у постојећу доступну расположиву архивску грађу и картотеку тог министарства из Федерације БиХ (из Федерације БиХ) оптужени није евидентиран у ВОБ-у 8 јединице 101. бригаде ХВО Босански Брод и 5. сатније војне полиције ЗП Орашје, чиме се фактички и потврђује да је та 101. бригада ХВО Босански Брод и дјеловала на том подручју гдје је оштећени као цивилно лице и био заточен у подрумским просторијама СЈБ Босански Брод и Фудбалског клуба „Полет“, па тако да то што оптужени није евидентиран као припадник те јединице не искључује чињеницу да је у спорном периоду, у мјесецу мају и јуну 1992. године и био припадник те јединице, што неспорно и произилази из исказа оштећеног Д. Т. чији исказ ничим није доведен у сумњу, а такође произилази и из легитимације ХВО чију фотокопију је тужилац извео као доказ на главном претресу на којој легитимацији је слика оптуженог и управо наведено да је припадник Војне полиције ХВО, на којој легитимацији је датум издавања 26.6.1992. године, па тако да ни тај датум издавања не доводи у сумњу чињеницу да је оптужени и прије тог датума био припадник те јединице.

Да су управо у просторијама СЈБ Босански Брод и Фудбалског клуба „Полет“, постојали логори за заробљена лица, произилази из исказа, како самог оштећеног Д. Т. а тако и од осталих саслушаних свједока Б. Д., Ж. Д. и С. П. који су и описали услове у којима су били заточени, који услови неспорно и упућују на закључак да су те просторије, у којима није било организоване исхране, нити су имале прозоре а и без тоалета, без кревета и основних животних услова, управо имале карактер логора за заробљенике, како је то правилно и образложено у побијаној пресуди.

Како из образложења побијане пресуде не произилази ништа што би указивало да је суд имао сумњу у погледу постојања било које чињенице која чини обиљежје кривичног дјела за које је оптужени оглашен кривим, није било ни основа да суд ту сумњу рјешава примјеном начела „in dubio pro reo“, то јест на начин који је повољнији за оптуженог, сходно чему се и тај приговор жалбе браниоца оптуженог о повреди тог начела указује без основа.

На такво правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно и примијенио материјално право, утврђујући да се у радњама оптуженог стичу сва битна обиљежја кривичног дјела – Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, о чему су у образложењу побијане пресуде и дати ваљани разлози који се не могу довести у сумњу приговорима жалбе браниоца оптуженог,

сходно чему да побијаном пресудом није учињена ни повреда Кривичног закона, на коју се у жалби браниоца оптуженог такође неоснована позива.

С тим у вези, у погледу приговора жалбе браниоца оптуженог да оптуженом у изречену казну није урачунато вријеме проведено у екстрадиционом притвору у СР Њемачкој од 1.8 до 18.12.2024. године, треба истаћи да како тај доказ о екстрадиционом притвору није био изведен приликом доношења побијане пресуде, при чему из списка предмета и произлази да је приликом објављивања побијане пресуде и доношења рјешења о продужењу притвора оптуженом након изрицања пресуде, председник судећег вијећа и дао упуту браниоцу оптуженог да уколико достави доказ о томе, суд ће посебним рјешењем и урачунати тај притвор, па како је бранилац оптуженог након објављивања пресуде дана 26.5.2025. године, доставио тек дана 18.6.2025. године доказ о времену које је оптужени провео у екстрадиционом притвору, то ће о урачунавању тог притвора оптуженом у изречену казну и одлучити председник судећег првостепеног вијећа посебним рјешењем, како је то и прописано чланом 93. став 1. ЗКП РС, па тако да ни тиме што тај екстрадициони притвор није оптуженом урачунат у изречену казну, није учињена повреда Кривичног законика на коју се жалба браниоца оптуженог позива.

У погледу одлуке о кривичној санкцији суд је размотрио, како жалбу тужиоца која је једино због те повреде и изјављена, а такође и жалбу браниоца оптуженог, те је нашао да су обје жалбе у том смислу неосноване.

Наиме, у жалби тужиоца се истиче да је суд оптуженом изрекао блажу казну од прописане сматрањем да на страни оптуженог постоје особито олакшавајуће околности, које могу бити основ за ублажавање казне, али да се суд није позвао на одредбе закона којима су прописани услови за ублажавање казне, што је тачно, али како се тужилац у предметној жалби и није позвао на учињену битну повреду ЗКП РС у том смислу, то се та повреда и не може узимати у обзир приликом одлучивања о жалби тужиоца на побијану пресуду, јер другостепени суд у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС испитује пресуду у оном дијелу у којем се побија жалбом.

При томе је тачно да је за предметно кривично дјело, законом запријеђена казна од најмање пет година или смртна казна, а да је суд оптуженом ублажио законом запријеђену казну изрекавши му казну затвора од три године, цијенивши олакшавајуће околности, то јест да је породичан, отац шесторо дјеце, да је неосуђиван, а и проток времена јер је више од тридесет година протекло од учињеног дјела, које околности неспорно и представљају особито олакшавајуће околности, сходно чему је оптуженом и изречена казна затвора од три године, ублажавањем законом запријеђене казне, иако се суд у образложењу пресуде није позвао на одредбе КЗ СФРЈ које се односе на то ублажавање.

Како наведене олакшавајуће околности представљају особито олакшавајуће околности у смислу члана 42. тачка 2. ЗКП РС, то је оптуженом правилно и одмјерена казна затвора у трајању од три године, на шта не могу утицати ни отежавајуће околности које је суд такође цијенио у побијаној пресуди, то јест да је оптужени предузео више радњи према оштећеном и при томе испољио упорност. Како је оптуженом казна адекватно одмјерена, то стога не постоји ни повреда у погледу одлуке о казни, на коју повреду се позива како жалба тужиоца а тако и жалба браниоца оптуженог, сходно чему су и остали наводи тих жалби без утицаја на правилност тако утврђене казне, слиједом чега се обје предметне жалбе у том смислу и указују без основа.

И по мишљењу овог суда, са таквом утврђеном казном ће се постићи сврха кажњавања, како са аспекта генералне а тако и специјалне превенције, с обзиром на друштвену осуду за учињено кривично дјело, а и развијање и јачање одговорности и свијести код грађана о опасности и штетности таквих кривичних дјела, те оправданости кажњавања и неопходности поштовања закона.

Како се из изнесених разлога жалба тужиоца и жалба браниоца оптуженог, указују без основа, то их је и ваљало одбити, на основу члана 327. ЗКП РС и побијану пресуду потврдити.

Записничар
Ања Давидовић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић